

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์
และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชน
ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อุปถัมภ์” หมายความว่า การค้ำจุน การอุดหนุนช่วยเหลือ ทำนุบำรุง ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำ และการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของ สังคมไทยและความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

“คณะสงฆ์” หมายความว่า คณะสงฆ์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอุปลัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนา

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุน
เพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“จังหวัด” ให้หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานคร

“อวดอุตริมนุสธรรม” หมายความว่า อวดสิ่งที่ตนไม่มีให้คนอื่นเชื่อหรือรู้ว่ามี

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ให้รัฐและพุทธศาสนิกชนร่วมกันอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
ในแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์
การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ ของพระพุทธศาสนา

(๒) ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชนให้เจริญมั่นคงในหลัก
ไตรสิกขา

(๓) ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวัดให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน
ในพระพุทธศาสนาเพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อพัฒนาจิตใจ

(๔) ส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ความเข้าใจ
ในหลักพุทธธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กร
ทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

(๖) ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในทางพระพุทธศาสนา

(๗) จัดให้มีการสอดส่องดูแลและปกป้องกิจการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาไม่ให้มี
การกระทำละเมิด ดูหมิ่น เหยียดหยาม ทำลาย ลอกเลียน ดัดแปลง หรือทำให้วิปริตไป

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้
เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความสามัคคี
ของพุทธศาสนิกชน

(๙) ให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระภิกษุและสามเณรซึ่งถูกดำเนินคดีหรืออาพาธ

(๑๐) จัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขและการพัฒนาระบบสุขภาพแก่คณะสงฆ์
และสามเณรอย่างมีมาตรฐาน ทั้งถึง สะดวก และมีประสิทธิภาพ

หมวด ๒
คณะกรรมการ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา" ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(๓) กรรมการซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจากพระภิกษุ จำนวนห้ารูป

(๔) กรรมการซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรทางพระพุทธศาสนา จำนวนสี่รูปหรือคน

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมหาเถรสมาคมเห็นชอบ โดยเสนอนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ด้านพระพุทธศาสนา จำนวนห้าคน

ให้ผู้บัญชาการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้บัญชาการแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธ ตั้งแต่กำเนิด หากบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้นับถือศาสนาพุทธตั้งแต่กำเนิดให้รองปลัดกระทรวงเป็นกรรมการโดยตำแหน่งแทน

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธโดยกำเนิด
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม
- (๔) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
ต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) เสนอมาตรการและแผนการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
ต่อคณะรัฐมนตรี
- (๓) สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ และส่งเสริมการเดินทางไปมาสู่การสังฆนิยสถาน
- (๔) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- (๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่เป็นอุปสรรคต่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอ
ต่อคณะรัฐมนตรี
- (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 (๙) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด
 ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
 กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติ
 หน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
 ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
 เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน
 เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ
 และคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้มีหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการบริหารกองทุน ทำหน้าที่เป็น
 หน่วยงานธุรการและรับผิดชอบงานประชุมของคณะกรรมการ และคณะกรรมการบริหารกองทุน
 อำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๐ (๙)

หมวด ๓

ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐส่งเสริมพุทธมณฑล เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา
 ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา
 และให้มีฐานะเป็นศาสนสมบัติกลางอยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๑๕ จังหวัดที่มีความพร้อมอาจให้มีพุทธมณฑลประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์
 และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้อยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

มาตรา ๑๖ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลรักษาพุทธมณฑลและพุทธมณฑล
 ประจำจังหวัดให้เพียงพอตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๗ ผู้ที่เข้าไปในบริเวณวัด หรือพุทธศาสนสถาน จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติของพุทธศาสนสถานนั้นอย่างเคร่งครัด

หมวด ๔ การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ให้มีกองทุนเพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สนับสนุนการศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ของวัดในพระพุทธศาสนา

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับการบริจาคจากวัด พุทธศาสนิกชน หรือหน่วยงานอื่น
- (๒) ดอกผลและผลประโยชน์ของกองทุน
- (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๔) เงินบริจาคจากธนาคารพุทธแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินจำนวนแปดคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ผู้บริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

หมวด ๕ การคุ้มครองพระพุทธศาสนา

มาตรา ๒๑ พระภิกษุที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญามีสิทธิขอความช่วยเหลือจากกองทุนในการจัดหาทนายความเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินคดี ต้องผ่านความเห็นชอบจากเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ในระดับจังหวัด หรือเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์กรุงเทพมหานคร ตามลำดับชั้น และตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการบริหารกองทุน เป็นรายการนี้

กรณีเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์นั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา ต้องผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครองที่เป็นผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๒๒ กรณีวัดต้องการใช้สิทธิทางศาล หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี ทางแพ่ง สามารถร้องขอให้พนักงานอัยการรับว่าต่างและแก้ต่างคดีแทนได้ ผ่านทางสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมีสิทธิขอใช้เงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการบริหารกองทุน

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดได้รับคำวินิจฉัยถึงที่สุดให้ละสมณเพศเพราะเหตุต้องอาบัติปาราชิก หรือประพฤติก่อล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องเป็นอาจัน ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา บวชเป็นพระภิกษุ ในพระพุทธศาสนา หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกัน อันเป็นการทำให้พระพุทธศาสนาต้องเสื่อมเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดรู้ว่าตนไม่มีสิทธิบวช หลอกลวงพระอุปัชฌาย์ เพื่อให้ตนมีสิทธิบวช ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ภิกษุใดอวดอุตริมนุสธรรม ทำเสน่ห์ยาแฝด เรียกเงินค่าเวทมนตร์ และทดลองของขลัง แสดงตนเป็นอาจารย์บอกเลขสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบ หรือประกอบการหากินนอกธรรมนิยมของสมณะ เมื่อมหาเถรสมาคมได้มีคำสั่งตักเตือนแล้วยังคงฝ่าฝืนให้ภิกษุรูปนั้นละสมณเพศและต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดสมัคใจเสพเมถุนกับพระภิกษุ หรือสามเณร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดทำการล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ กระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่ง หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญของพระพุทธศาสนา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้พระพุทธรูปต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง
ในทางใดทางหนึ่ง หรือทำให้พระภิกษุผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในพระธรรมวินัยต้องมีมลทินมัวหมอง
หรือกระทำความผิดต่อพระภิกษุให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ โดยไม่มีพยานหลักฐานและไม่มี
อำนาจเข้าไปกระทำการตรวจสอบพระภิกษุนั้นตามกฎหมาย ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี
ถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
พ.ศ.**

บันทึกวิเคราะห์สรุปได้จัดทำขึ้นเพื่อชี้แจงความเป็นมาและสรุปรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากตามแนวนโยบายแห่งรัฐในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา ได้กำหนดให้มีมาตรการและกลไกการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการป้องกันการมิให้พระภิกษุประพฤติและปฏิบัติตนละเมิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นอาบัติปาราชิก ซึ่งการมีร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อพระพุทธศาสนาและเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมจากพระภิกษุซึ่งละเมิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมให้พระภิกษุสงฆ์ให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในพระธรรมวินัยและป้องปรามให้พระภิกษุเกิดความระมัดระวังมิให้กระทำความผิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรงจนถึงขั้นอาบัติปาราชิก จึงสมควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อก่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน ให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมั่นคงสืบไป และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย สมควรที่รัฐและพุทธศาสนิกชนจะให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคงสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. มีสาระสำคัญอันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๗ เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยมีบทบัญญัติทั้งหมด จำนวน ๓๐ มาตรา ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางที่เป็นมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้รัฐและพุทธศาสนิกชนร่วมกันอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา กำหนดให้มีองค์กรและหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในการกำกับดูแลและขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน อุปถัมภ์ และคุ้มครองการดำเนินกิจกรรมและการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา รวมถึงกำหนดมาตรการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือแก่พระภิกษุหรือสามเณรที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา เป็นต้น โดยการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการกำหนดบทลงโทษซึ่งจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่อย่างไรก็ตามเป็นการดำเนินการโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๖ นโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๗ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ทั้งนี้ ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมี

มาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย”

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกอบไปด้วยสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ บททั่วไป (หมวด ๑)

กำหนดหลักการทั่วไปของกฎหมายเพื่อให้รัฐและพุทธศาสนิกชนร่วมกันอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาในแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ ของพระพุทธศาสนา

(๒) ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชนให้เจริญมั่นคงในหลักไตรสิกขา

(๓) ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวัดให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาเพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อพัฒนาจิตใจ

(๔) ส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

(๖) ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในทางพระพุทธศาสนา

(๗) จัดให้มีการสอดส่องดูแลและปกป้องกิจการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มิให้มีการกระทำละเมิด ดุหมิ่น เหยียดหยาม ทำลาย ลอกเลียน ดัดแปลง หรือทำให้วิปริตไป

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความสามัคคีของพุทธศาสนิกชน

(๙) ให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระภิกษุและสามเณรซึ่งถูกดำเนินคดีหรืออาพาธ

(๑๐) จัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขและการพัฒนาระบบสุขภาพแก่คณะสงฆ์และสามเณรอย่างมีมาตรฐาน ทั้งถึง สะดวก และมีประสิทธิภาพ

(ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ คณะกรรมการ (หมวด ๒) : คณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา” ประกอบด้วย (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด อธิบดีกรมบัญชีกลางผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (๓) กรรมการซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจากพระภิกษุจำนวนห้ารูป (๔) กรรมการซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรทางพระพุทธศาสนา จำนวนสี่รูปหรือคน (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมหาเถรสมาคมเห็นชอบ โดยเสนอนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง

จากบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านพระพุทธศาสนา จำนวนห้าคน

โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากนี้ยังกำหนดให้กรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธตั้งแต่กำเนิด หากบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้นับถือศาสนาพุทธตั้งแต่กำเนิดให้รองปลัดกระทรวงเป็นกรรมการโดยตำแหน่งแทน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๕)

(๒) กำหนดคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ของกรรมการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา สัตว์ส่วนกรรมการผู้แทนจากองค์กรทางพระพุทธศาสนา กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และสัตว์ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๕) ต้องมีดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธโดยกำเนิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (ร่างมาตรา ๖)

(๓) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง ของกรรมการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา สัตว์ส่วนกรรมการผู้แทนจากองค์กรทางพระพุทธศาสนา ตามมาตรา ๕ (๔) และสัตว์ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ (ร่างมาตรา ๗)

(๔) กำหนดกรณีการพ้นจากตำแหน่งนอกเหนือจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ของกรรมการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา สัตว์ส่วนกรรมการผู้แทนจากองค์กรทางพระพุทธศาสนา ตามร่าง มาตรา ๕ (๔) และสัตว์ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามร่างมาตรา ๕ (๕) คือ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมจนเป็นที่รังเกียจของสังคม (๔) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (๕) ต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และ (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามร่างมาตรา ๖ (ร่างมาตรา ๘)

(๕) กำหนดกรณีการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ของกรรมการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา สัตว์ส่วนกรรมการผู้แทนจากองค์กรทางพระพุทธศาสนา ตามร่างมาตรา ๕ (๔) และสัตว์ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามร่างมาตรา ๕ (๕) โดยให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึง ๙๐ วัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ (ร่างมาตรา ๙)

(๖) กำหนดให้คณะกรรมการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ๑) เสนอนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
ต่อคณะรัฐมนตรี
- ๒) เสนอมาตรการและแผนการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาต่อ
คณะรัฐมนตรี
- ๓) สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ และส่งเสริมการเดินทางไปนมัสการ
สังเวชนียสถาน
- ๔) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการ
อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- ๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ
ประกาศ หรือคำสั่งที่เป็นอุปสรรคต่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- ๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อ
คณะรัฐมนตรี
- ๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่
คณะกรรมการมอบหมาย
- ๘) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- ๙) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

(ร่างมาตรา ๑๐)

(๗) กำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ซึ่งหากประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม โดยการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และกรรมการคนหนึ่ง ให้มี ๑ เสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก ๑ เสียง เป็นเสียงชี้ขาด (ร่างมาตรา ๑๑)

(๘) กำหนดให้คณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนามีอำนาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย ทั้งนี้ ให้นำหลักการเกี่ยวกับองค์ประชุม การปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ และการออกเสียง ในที่ประชุม ตามร่างมาตรา ๑๑ มาบังคับใช้กับการประชุมของคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๒)

(๙) กำหนดให้มีหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการบริหารกองทุน ทำหน้าที่เป็น หน่วยงานธุรการและรับผิดชอบงานประชุมของคณะกรรมการ และคณะกรรมการบริหารกองทุน อำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๐ (๙) (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๓ ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา (หมวด ๓)

(๑) กำหนดให้รัฐส่งเสริมพุทธมณฑล เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา และให้มี ฐานะเป็นศาสนสมบัติกลางอยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เนื่องจากปัจจุบัน

ยังไม่มีกฎหมายกำหนดอำนาจอย่างชัดเจนให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมพุทธมณฑล นอกจากนี้ยังกำหนดให้อำนาจสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในการดูแลพุทธมณฑลในฐานะศาสนสมบัติกลาง เพื่อให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีอำนาจในการดูแลปกป้องที่ดินของพุทธมณฑลอย่างเต็มที่ (ร่างมาตรา ๑๔)

(๒) กำหนดให้มีพุทธมณฑลประจำจังหวัด โดยจังหวัดที่มีความพร้อมอาจให้มีพุทธมณฑลประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้อยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด โดยเป็นการส่งเสริมให้ทุกจังหวัดที่มีความพร้อม ได้มีพุทธมณฑลประจำจังหวัดเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังกำหนดให้พุทธมณฑลประจำจังหวัดอยู่ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้มีความชัดเจน และสามารถดูแลปกป้องที่ดินของพุทธมณฑลประจำจังหวัดได้อย่างเต็มที่ (ร่างมาตรา ๑๕)

(๓) กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลรักษาพุทธมณฑลและพุทธมณฑลประจำจังหวัดให้เพียงพอตามความเหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณและการสนับสนุนจากภาครัฐ (ร่างมาตรา ๑๖)

(๔) กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และระเบียบของวัดหรือพุทธศาสนสถานอย่างเคร่งครัด ป้องกันไม่ให้เกิดกรณีไม่เหมาะสม หรือปัญหาที่จะตามมาภายหลัง เช่น การแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย การปฏิบัติไม่เหมาะสม เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๔ การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา (หมวด ๔)

(๑) กำหนดให้มี “กองทุนเพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สนับสนุนการศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับการบริจาคจากวัด พุทธศาสนิกชน หรือหน่วยงานอื่น (๒) ดอกผลและผลประโยชน์ของกองทุน (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (๔) เงินบริจาคจากธนาคารพุทธแห่งประเทศไทย (ร่างมาตรา ๑๘)

(๒) กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารกองทุน” ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินจำนวนแปดคน โดยมีคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙)

(๓) กำหนดให้ผู้บริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๕ การคุ้มครองพระพุทธศาสนา (หมวด ๕)

(๑) กำหนดให้พระภิกษุที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญามีสิทธิขอความช่วยเหลือจากกองทุนในการจัดหาทนายความเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินคดี ต้องผ่านความเห็นชอบจากเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ในระดับจังหวัด หรือเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์กรุงเทพมหานคร ตามลำดับชั้น และตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการบริหารกองทุน เป็นรายการนี้ ทั้งนี้ หากเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์นั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาเสียเอง ต้องผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครองที่เป็น

ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๑)

(๒) กำหนดให้หากวัดต้องการใช้สิทธิทางศาล หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่ง สามารถร้องขอให้พนักงานอัยการรับว่าต่างและแก้ต่างคดีแทนได้ ผ่านทางสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมีสิทธิขอใช้เงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการบริหารกองทุน (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๖ บทกำหนดโทษ (หมวด ๖)

(๑) กำหนดให้ผู้ใดได้รับคำวินิจฉัยถึงที่สุดให้สละสมณเพศเพราะเหตุต้องอาบัติปาราชิก หรือประพฤติก่อละเมิดพระธรรมวินัยเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องเป็นอาจิม ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) กำหนดให้ผู้ใดตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา บวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกัน อันเป็นการทำให้พระพุทธศาสนาต้องเสื่อมเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๔)

(๓) กำหนดให้ผู้ใดรู้ว่าตนไม่มีสิทธิบวช หลอกลวงพระอุปัชฌาย์ เพื่อให้ตนมีสิทธิบวชต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๕)

(๔) กำหนดให้ภิกษุใดอาวตอตุรมนุสสรณ ทำเสน่ห์ยาแฝด เรียกเงินค่าเวรมนตร์ และทดลองของขลัง แสดงตนเป็นอาจารย์บอกเลขสลาภกินแบ่งหรือสลาภกินรวบ หรือประกอบกรหาภินนอกธรรมนิยมของสมณะ เมื่อมหาเถรสมาคมได้มีคำสั่งตักเตือนแล้วยังคงฝ่าฝืนให้ภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศและต้องระวางโทษตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๖)

(๕) กำหนดให้ผู้สมคบใจเสพเมถุนกับพระภิกษุ หรือสามเณร ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๗)

(๖) กำหนดให้ผู้ทำการล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ กระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่ง หรือกระทำการด้วยประการใดๆ อันเป็นการล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญของพระพุทธศาสนา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๘)

(๗) กำหนดให้การกระทำการอันเป็นเหตุให้พระพุทธศาสนาต้องเสื่อมเสีย ชื่อเสียง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- ผู้ใดที่กระทำการอันเป็นเหตุให้พระพุทธศาสนาต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงในทางใดทางหนึ่ง เช่น พระภิกษุนำเงินที่ได้จากการทำบุญไปให้บุคคลอื่นเพื่อปกปิดความผิด หรือพระภิกษุไปหลอกลวงชาวบ้าน เป็นต้น

- ผู้ใดทำให้พระภิกษุผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในพระธรรมวินัยต้องมีมลทินมัวหมอง ในกรณีที่พระภิกษุถูกใส่ร้ายว่ากระทำความผิดในพระธรรมวินัย หรือถูกกระทำละเมิด

ให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ โดยผู้กระทำไม่มีพยานหลักฐานที่จะเอาผิดพระภิกษุและผู้กระทำ
ไม่มีอำนาจเข้าไปกระทำการตรวจสอบพระภิกษุตามกฎหมาย

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท
ถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้เพื่อปกป้องพระศาสนาจากภิกษุผู้ปฏิบัติ
ในทางเสื่อมเสียและบุคคลภายนอกผู้หวังเข้ามาทำลายหรือสร้างความปั่นป่วนให้แก่พระพุทธศาสนา
ซึ่งกระทำโดยไม่มีพยานหลักฐานและไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการ (ร่างมาตรา ๒๙)

(๘) กำหนดผู้รักษาการตามกฎหมาย และผู้มีอำนาจในการออกระเบียบและ
ประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ (ร่างมาตรา ๓๐)

๓. การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นที่จะต้องตราขึ้นเพื่อดำเนินการตาม
แนวนโยบายแห่งรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้มีมาตรการ
และกลไกป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของรัฐที่จะต้อง
ดำเนินการโดยด่วน

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายโดยตรง
คือ คณะสงฆ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเกิดขึ้นในลักษณะเชิงบวก กล่าวคือ การกำหนดมาตรการและ
กำหนดโทษจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องปรามพระภิกษุผู้ที่คิดจะกระทำความผิด ให้เปลี่ยนแปลง
ความคิดและการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และตระหนักถึงบทบาท
และหน้าที่ของความเป็นพระภิกษุต่อสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ไม่หวังดีต่อพระพุทธศาสนา
เกรงกลัวบทลงโทษและไม่กล้าเข้ามาบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา มีส่วนช่วยในการรักษาพระพุทธศาสนา
ให้เจริญมั่นคงสืบไป อีกทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพิ่มขึ้น เนื่องจากแต่เดิมรัฐไม่มี
กฎหมายหรือมาตรการที่ออกมาเพื่อเป็นกลไกในการปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งผลให้
ปัจจุบันเกิดปัญหาเกี่ยวกับการบ่อนทำลายชื่อเสียงของพระพุทธศาสนาจำนวนมาก ทั้งที่เกิดจาก
ตัวพระภิกษุที่ไม่อยู่ในพระธรรมวินัยเองและเกิดจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาบ่อนทำลายศาสนา ทำให้
พระพุทธศาสนาได้รับความเสื่อมเสียและมีชื่อเสียงในทางเสียหายอยู่ในสื่อบ่อยครั้ง จึงจำเป็นต้องมี
ร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา เพื่อให้
พระพุทธศาสนาอันเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างช้านาน มีความ
มั่นคงถาวรสืบไป

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๔.๑ ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
ในด้านการสนับสนุนการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่
การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ ของพระพุทธศาสนา

๔.๒ ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชน
ให้เจริญมั่นคงในหลักไตรสิกขา

๔.๓ ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของวัดให้มีบทบาท
ในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาเพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อพัฒนาจิตใจ

๔.๔ ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม

๔.๕ ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

๔.๖ ประชาชนผู้ปฏิบัติดีผู้มีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในทางพระพุทธศาสนา จะได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

๔.๗ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลและปกป้องกิจการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มิให้มีการกระทำละเมิด ดูหมิ่น เหยียดหยาม ทำลาย ลอกเลียน ดัดแปลง หรือทำให้วิปริตไป

๔.๘ ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความสามัคคีของพุทธศาสนิกชน

๔.๙ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระภิกษุและสามเณรซึ่งถูกดำเนินคดีหรืออาพาธ

๔.๑๐ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขและการพัฒนาระบบสุขภาพแก่คณะสงฆ์และสามเณรอย่างมีมาตรฐาน ทัวถึง สะดวก และมีประสิทธิภาพ